

Regije rizika u Evropi

Države sa niskim rizikom od KVB (upotreba SCORE nizak rizik tabele*) Bazirana na godinama, polu, pušenju, sistolnom krvnom pritisku, ukupnom holesterolu:

Andora, Austrija, Belgija, Kipar, Danska, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Island, Irska, Izrael, Italija, Luksemburg, Malta, Monako, Holandija, Norveška, Portugal, San Marino, Slovenija, Španija, Švedska, Švicarska i Ujedinjeno kraljevstvo.

Države sa visokim kardiovaskularnim rizikom su sve one koje nisu navedene ispod tabele sa niskim rizikom (upotreba SCORE high-risk chart).

Od ovih neke su se veoma **visokim rizikom**, a tabela veoma visokog rizika može podcijeniti rizik u sljedećim: Albanija, Alžir, Armenija, Azerbejdžan, Bjelorusija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Češka, Estonija, Egipt, Gruzija, Madjarska, Kazahstan, Kirgistan, Latvija, Litvanija, Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Maroko, Poljska, Rumunija, Ruska federacija, Srbija, Slovačka, Sirija, Tadžikistan, Tunis, Turska, Turkmenistan, Ukrajina i Uzbekistan.

* Observe that updated re-calibrated charts may be available for your country (see www.heartscore.org)

Tabela relativnog rizika, izvedena iz SCORE.

Može se koristiti za prikazivanje mlađih ljudi sa niskim apsolutnim rizikom u odnosu na druge u njihovoj starosnoj grupi. Njihov rizik može biti mnogo puta veći. Ovo može pomoći u shvatanju da promjene životnog stila mogu znatno smanjiti relativni rizik, kao i smanjiti povećanje rizika koji će se desiti sa starenjem.

Konverzija holesterol-a: mmol/l mg/dL: 8 = 310, 7 = 270, 6 = 230, 5 = 190, 4 = 155.

Sistolni krvni pritisak (mmHg)

Nepušač	
180	3 3 4 5 6
160	2 3 3 4 4
140	1 2 2 2 3
120	1 1 1 2 2

Pušač	
6	7 8 10 12
4	5 6 7 8
3	3 4 5 6
2	2 3 3 4

Holesterol (mmol/L)

PREVENCIJA KVB

JOINT EUROPEAN GUIDELINES ON CARDIOVASCULAR DISEASE PREVENTION IN CLINICAL PRACTICE

ESC 2016

For more information
www.escardio.org/guidelines

Verzija
2016

EUROPEAN
SOCIETY OF
CARDIOLOGY®

EUROPEAN SOCIETY OF CARDIOLOGY
LES TEMPLIERS - 2035 ROUTE DES COLLES
CS 80179 BIOT
06903 SOPHIA ANTIPOLIS CEDEX, FRANCE
PHONE: +33 (0)4 92 94 76 00
FAX: +33 (0)4 92 94 76 01
E-mail: guidelines@escardio.org

EUROPEAN
SOCIETY OF
CARDIOLOGY®

EUROPEAN SOCIETY OF CARDIOLOGY
LES TEMPLIERS - 2035 ROUTE DES COLLES
CS 80179 BIOT
06903 SOPHIA ANTIPOLIS CEDEX, FRANCE
PHONE: +33 (0)4 92 94 76 00
FAX: +33 (0)4 92 94 76 01
E-mail: guidelines@escardio.org

Verzija
2016

ESC DŽEPNE SMJERNICE

Committee for Practice Guidelines

To improve the quality of clinical practice and patient care in Europe

PREVENCIJA KVB

JOINT EUROPEAN GUIDELINES ON CARDIOVASCULAR DISEASE PREVENTION IN CLINICAL PRACTICE

For more information
www.escardio.org/guidelines

PARTIE DETACHABLE

European Society of
Cardiology (ESC)

European Association for
Cardiovascular Prevention & Rehabilitation (EACPR)

EASD European Association
for the Study of Diabetes

European Association for the
Study of Diabetes (EASD)

European Atherosclerosis Society (EAS)

European Heart Network (EHN)

European Society of Hypertension (ESH)

European Stroke Organisation (ESO)

International Diabetes Federation European Region (IDF Europe)

International Federation of Sport Medicine (FIMS)

International Society of Behavioural Medicine (ISBM)

WONCA Europe

Niti jedan dio ovih Džepnih Vodiča ne može biti preveden niti umnožen bez u bilo kojoj formi pisane dozvole od ESC.

© 2016 The European
Society of Cardiology

Slijedeći materijal je adaptiran iz ESC Vodiča za prevenciju KVB (European Heart Journal 2017 - doi:10.1093/eurheartj/ehx391).
(European Heart Journal 2016;37:2315-2381 - doi:10.1093/eurheartj/ehw106).

Nacionalni koordinator za ESC vodiče:

Prof. dr. med. sci. Zurnreta Kušljugić

Radna grupa za prevodenje ESC džepnih vodiča:

Ivana Bajdić

Nela Rajković

Ena Štimjanin

Una Pajic

Mirsad Selimović

Lamija Pojskić

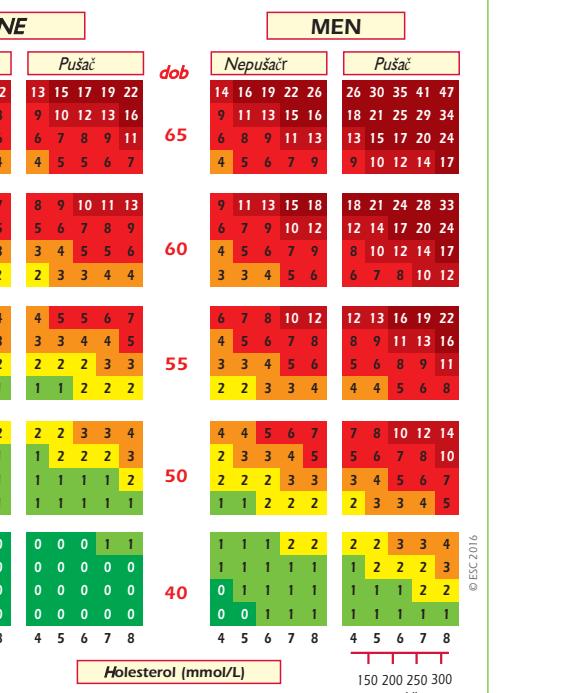
Copyright © European Society of Cardiology 2016 - Sva prava pridržana.

Sadržaj ovih Vodiča ESC je objavljen za licičnu i edukacijsku upotrebu. Komercijalna upotreba nije dozvoljena. Niti jedan dio ovog vodiča ne smije biti preveden, ili reproducovan bez pismene dozvole ESC-a. Dozvola se može dobiti nakon pismenog podneska ESC-u, Practice Guidelines Department, Les Templiers - 2035 route des colles CS 80179 Biot - 06903 Sophia Antipolis Cedex - France. Email: guidelines@escardio.org

Izjava o odricanju odgovornosti: ESC Vodič prezentuju poglede ESC i napravljeni su posle ozbiljnog razmatranja naučnih i medicinskih znanja i dokaza koji su prisutni u vremenu objave istog. ESC nije odgovoran u slučaju kontradikcije, diskrepancije i/ili dvostrinskoštenosti između ESC vodiča i drugih preporuka ili vodiča izdatis od relevantnih zdravstvenih autoriteta, posebno u vezi sa dobrom dobre upotrebe zdravstvene njege ili terapeutskih strategija. Zdravstveni radniku sa obrabreni da ESC Vodič uzmnu u potpunosti u obzir kada vježbanje njegovih kliničkih procjena kao i u odluci i implementaciji preventivnih, dijagnostičkih, i terapeutskih strategija. Međutim, ESC Vodič ne nadjačavaju na bilo koji način individualnu odgovornost zdravstvenih radnika da prave odgovarajuće i precizne odluke o stanju svakog pacijenta posebno i u konsultaciji sa pacijentom ili pacijentovim njegovačem kada je to prilidno i/ili neophodno. ESC Vodič ne oslobadaju zdravstvena profesionalaca o praćenju i razmatranju relevantnih oficijalnih novih preporuka ili vodiča izdanih od kompetentne zdravstvene ustanove u cilju menadžmenta svakog pacijentovog slučaja u svjetlu naučno prihvaćenih podataka prema njihovih etičkim i profesionalnim obavezama. Takođe je odgovornost zdravstvenog profesionalca da verificira primjenjiva pravila i regulacije prema lijekovima i medicinskih uredajima u vremenu propisivanja.

Za više informacija
www.escardio.org/guidelines

SCORE tabela: 10-godišnji rizik od fatalnih kardiovaskularnih bolesti kod populacija u državama sa (VEOMA) VISOKIM kardiovaskularnim rizikom baziranom na sljedecim riziku faktorima:godine, spol, pušenje,sistolni krvni pritisak,ukupni holesterol.

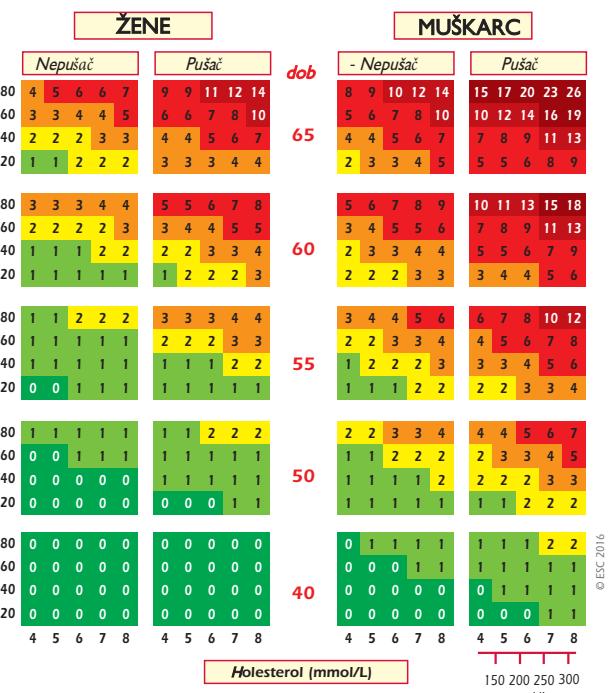

SCORE

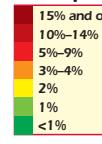

10-godišnji rizik
od fatalnih KVB
kod populacije sa
visokim KV rizikom

SCORE tabela: 10-godišnji rizik od fatalnih kardiovaskularnih bolesti kod populacija u državama sa (VEOMA) VISOKIM kardiovaskularnim rizikom baziranom na sljedecim riziku faktorima:godine, spol, pušenje,sistolni krvni pritisak,ukupni holesterol.

SCORE

10-godišnji rizik
od fatalnih KVB
kod populacije sa
Iniskim KV rizikom

Ciljevi

Pušenje Izbjegavanje ekspozicije duhanskom dimu u bilo kom obliku.

Dijeta Zdrava dijeta, snižen unos zasićenih masti sa fokusom na proizvodima sa cijelim zrnom, povrću, voću i ribi

Fizička aktivnost Najmanje 150 minuta sedmično umjerene aerobne fizičke aktivnosti (30minuta 5 dana/sedmično) ili 75 minuta sedmično intenzivne fizičke aktivnosti(15 minuta 5 dana/sedmično) ili kombinacija gore navedenog

Tjelesna masa BMI 20-25 kg/m². Obim struka <94 cm (muškarci) ili <80 cm (žene).

Krvni pritisak <140/90 mmHg^a

Lipidi^b Veoma visok rizik: LDL <1,8 mmol/l (70-135mg/dL) ili >50%

Nivo LDLC je ključan redukcija Visok rizik: LDL <2,5 mmol/L (<100mg/dL) ili redukcija od najmanje 50% (2,6-5,2 mmol/L). Nizak do umjereni rizik: <3,0 mmol/L (<115 mg/dL).

HDL-C Ne postoji ciljna vrijednost, ali >1.0 mmol/L (>40 mg/dL) za muškarce i >1.2 mmol/L (>45 mg/dL) za žene, znak je niskog rizika.

Trigliceridi Ne postoji ciljna vrijednost, ali <1.7 mmol/L (<150 mg/dL) indikuje nizakrakiz, a viši nivoi ukazuju potrebu traganja za drugim riziku faktorima. Dijabetes HbA1c <7%. (<53 mmol/mol)

BMI = body mass index; HbA1c = glycated hemoglobin; HDL-C = high-density lipoprotein cholesterol;

LDL-C = low density lipoprotein cholesterol; FA = fizička aktivnost.

aKrvni pritisak <140/90 mmHg je generalni cilj. Ciljna vrijednost može biti viša kod starijih osoba, ili niža kod većine pacijenata sa dijabetes mellitus-om i kod nekih visoko rizičnih pacijenata koji nemaju šećernu bolest, ali koji mogu tolerisati više antihiperenzivnih lijekova različitih grupa.

bNe-HDL-C je razuman i praktičan alternativni pokazatelj/cilj zbog toga što ne zahtjeva gladovanje. Ne HDL-C sekundarni ciljevi od <2,6, <3,4 & <3,8 mmol/L (<100, <130 and <145 mg/dL) se preporučuju kod veoma visokih, visokih, umjereni i niskih rizičnih skupina, respektivno. Izraženo je mišljenje da lječnici primarne zdravstvene zaštite preferiraju jedan opći cilj LDL-C od 2.6 mmol / L (100 mg / dL). Prihvatajući jednostavnost ovog pristupa i da bi moglo biti korisno u nekim postavkama, postoji bolja znanstvena podrška za tri cilja koja se podudaraju s razinom rizika. Ovo je generalna preporuka za one koji imaju veoma visoki rizik. Treba se primjetiti da su dokazi manje jaki za pacijente sa hroničnom bolesti bubrega.

PARTIE DETACHABLE